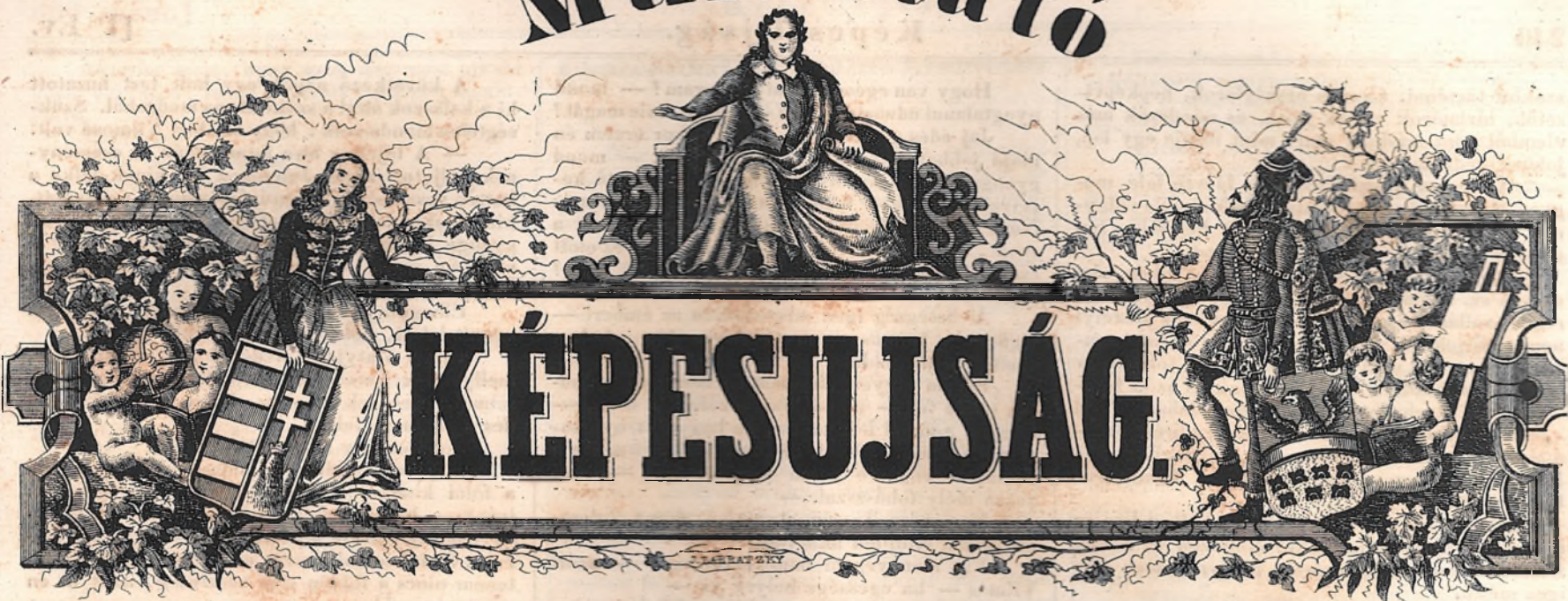

Mulattató

30 dik szám.] Megjelenik minden szombaton két egész három hasábos nyomatú íven. | **KASSA, Augustus 19** kén **1848.** | Előfizetési ár helyben félévre 6 fr., postán borítékban 6 fr. 24 kr. p. p. [1° Év.

Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk.

A Paris-Dieppe közötti vaspálya megnyitása.

Azelőtt Frankonban is igen nagy ünnepélyvel történt egy vaspálya megnyitása, s most,

más tárgyakkal lévén a nemzet elfoglalva, egész egyszerűséggel történt a Paris-Dieppe közti vonal első megkísértése. Más idők, más a szokás. Eleg tehát e jeles vonal megnyitásáról annyit mondani, hogy az Julius 30an történt 1848. A

kirándulás baleset nélkül ment végbe és hogy sem a város, hová a vonal húzódik, sem az építő társaság valami különös ünnepélyt nem rendeztek, onnan magyarázható leginkább, hogy királyi háza tagja nem volt jelen, mint más illy alkalomkor

Dieppe. (Madár száltából.)

szokott történni. Csupán országjárók, népképviselők, hírlapírók voltak jelen, és mindezek más elemből mint máskor, mert mint állítja egy lap, jobban kedveltetnek.

A dieppei vonal Rouen és Havre felé megyen Malaunayig, hol elválván, a Monville völgynek tart, a szerénytelen emlékü helyfelé, hol most is borzadály hatja meg az utast.

Dieppe nem éppen kitünő épületekben, ha csak a sz. Jakab egyházat, mely egyike a legrégibb vallásos emlékeknek, és az erős kastélyt nem említjük fel. De vannak szép történelmi emlékei. Azt ide nem számítva, hogy több nagy ostromokat kiállott, innen indultak ki azon franczok, kik Quebecet építették Kanadában. Majd egészen iparos város. De különös említést érdemelnek az elefántcsontot olly művészileg felhasználni tudó művészei, kik egész Frankonban ismertesek.

Dieppe most a legközelbi part Párishoz és bár minél ápolóbb kezekkel dolgozna ez annak felemelkedésén régi hírére, melyre most olly igen méltó.

Julcsa.

(Történelmi beszély.)

Ira: Nyári Mihály.

(Vége.)

A.

Oh ennyi veszteség,
Mint enyim... nem volt még.

Julcsa és Vilmos között a mindennapi édes együttlét forró szerelemmé alakult át. — Vilmos ígéretként Julcsa kezét az öreg molnártól csakugyan megkérte, s meg is nyerte. — Az összekelés ideje néhány nap múlva megtörténelendőnek lenni elhatározatott. —

Sokszor jutunk olly helyzetbe: a midőn egy édes édeletet vezető út nyílik meg előttünk, gyorsan iparkodunk azon haladni, hogy mentől előbb elérhessük a helyet, hova szívünk gyagakodik; és elérjük a kedves helynek batarát, s egy mély árok kerül el ott, mellyen keresztül nem ugorhatva, hosszas fáradalmaink után, vissza kell térnünk előbbi helyünkre. — mint reményét veszítették — várjuk a sors további rendelkezését; sokszor megcsik: hogy egy édes jövő vár reánk, mellyet elérhetve, tán örökre boldogok lehetnénk, s egy akadály jó közbe, mellyet emberi lehetőségünkkel le nem küzdhetünk; — édes jövőnk vagy örökre, vagy csak egy időre elenyészik. —

Igy Julcsa és Vilmos kölcsönös szerelmök láncza, az örök molnárnak hirtelen közbe jött betegsége miatt, nem kapcsolható össze.

— Julcsát atyjának betegsége, s napról napra való mindinkább elgyengülése mely búslásba ejtette, csak akkor repült át ajkain egy néma mosoly, midőn Vilmos, atyjának javulásával némiképp megvigasztalta, de ez is csak pillanatnyi volt. —

Édes leányom — mondá egyszer könnyező szemekkel beteg ágyában az ősz molnár — én érzem naponkénti elgyengülésem, jönni fog nem sokára az óra, a midőn örökre meg kell válnom a világi küzdelmektől...

Itt szavai eláltak az ősznek, beesett szem gödreiből köny cseppek gördültek ki, Julcsa zokogva borult kiaszott mellére, gyermeki mély fájdalmát árulta el.

Atyám — rebege Julcsa — jó az Isten ő vissza adja még egészségedet, s meghagyja érned Vilmossal össze kelésemet.

Kedves gyermekem — szólt az ősz — igen jó az Isten, s véget akar vetni szenvedéseimnek, meg ment a földi nyomoroktól, azért jó leányom, ha végső lehelletemet látod kirepülni keblemből, ha elszenderülök végy erőt szűd keservein, kétségbe ne ess, helyezd bizodalmat az úrba fohászodj borza, minden esetre megsegítend, végy erőt keserveiden, és bízzál az Istenbe...

Most hirtelen megnyílt a szoba ajtója, Vilmos lépett be.

Hogy van egészsége atyám uram? — mond nyugtalanul üdvözlése után — jobban érzi magát?

Jaj édes gyermekem, csak akkor érzem én majd jobban magamat, ha meghalok — mond gyenge hangon az öreg, s levonta reszkető kezével össze aszott testéről a takarót, s folytatá: Nézd fiam, milly össze száradtak inaim, csak a csont, és bőr van rajtok, mi voltam én ez előtt csak két héttel is, te tudod, s mi vagyok most? láthatod.

A betegség igen megcsigázza az embert — vigasztalá Vilmos — majd helyre jön minden, s nem fog meghalni.

Érzem elgyengülésem én nem gyógyulhatok többé fel — mond könnyezőleg az öreg. — Legyen gondod leányomra, ne hagyj őt nyomorúságba esni... Csak az Isten, az örömatya pillanatot engedte volna meg érnem, — tevé hozzá mély fohásszal. —

Meggyógyul még atyám — mond Julcsa zokogását elfojtani akarván. —

Víg menyezői ünnepet tartunk — szólt Vilmos — ha egészsége helyre jó. —

Ez alatt keletre egy fekete felhő tornyosult felfelé, mellynek cikázó villámai hatalmas dörgésekkel hullottak alá; később elborítván a felhők a látkört sűrű cseppekkel nedvesítette meg a kiszáradt földet; utóbb iszonyú szélvész keletkezvén borzasztó erejével rendkívüli pusztításokat tön.

Vilmos sokáig vigasztalta még a beteget, s az elkeseredett szívet, még végre a felhők által mindinkább elsetétített éjbe haza lovagolni iparkodott.

Édes Vilmosom — mondá kérőleg Julcsa — ne indulj ki házunkból olly zivataros éjben, utóközben veszély érhet, ne hagyj el, ha a vihar csendesedik akkor menj el.

Tán három nap múlva se csendesül el a vihar — válaszolá az ifju — egy negyed alatt hon leszek.

Julcsa sirt. Zokogását a pusztító szélvész a távolba kavarta.

Légy nyugodt Julcsa — folytatá szünet múlva Vilmos — én veszély nélkül fogok utazni; holnap újra látandjuk egymást. — Most egy bucú csókot nyomott a leány pirosuló szájára felpattant tüzes lovára, az utolsó „Isten véled“ kimondása után elnyargalt, lova dobogásai vissza veretve a szél által, soká hangzottak. —

Elment Vilmos? — kérde a belépő Julcsától az atya a leggyengédebb hangon. —

Igen elment atyám, tán soha sem látom őt, olly zivataros éjjelen igen könnyen veszély érheti. — Válaszolt a kérdező, félig kisírt szemekkel. —

Kedves leányom — mond az ősz molnár felemelkedve fekvéséből — megszomjuztam, hozz egy kevés vizet.

Julcsa vizet hozott, s atyja inni akart, de hirtelen vissza rogyott ágyába.

„Leányom fogadd tanácsimat.“ Voltak utolsó szavai, s örökre behunyta szemeit.

Julcsa sűrűn könnyezve borult a hűlni kezdő tetemre, csókjaival akará azt feleleszteni, de hasztalan mert kiszenvedett.

— Tekintsünk a nem rég eltávozott Vilmos után. —

Alig haladott ő néhány lépésnyire el Julcsájától, az iszonyú elem-csata mindinkább jobban-jobban kezdett dühöngeni; sarkantyút döfött méne oldalába, de a szegény párás állat — a veszély érzetere — haladni nem akart, karkolt, rugdalt, ágaskodott.

A vihar folytonosan zúgott, egy rettentő dörgés hasította keresztül a nagy robajjal leszakadó záport, mellyet újra egy vakító villámlás követett, kísérve egy szörnyű csattanástól, s ettől Vilmos méne megrémülvén, sebes futásnak eredt, s a pokol-setét éjbe eltévesztvén utját nyil sebességgel rohant a duna felzavart hullámaiba. — Vilmos eszméletlenül hullott le a habok közet, mellynek forgó árjai által a fenékre sodortott; még az ügyes mén kiúszva a partra kettőzöttet sebeséggel vitte a gyászos bírt haza, — a már is aggodalomban lévő — szüléknek.

A következő napon egy holt test huzatott ki a halászkok által a szőke Duna medréből. Szükségtelen mondanunk: hogy az Dóri Vilmosé volt.

— A tájékon hire futamodván ez eseménynek; eljutott a hír Julcsához is; kinek lelke a kettős veszteségen hosszú fájdalomba mélyedett, kinos zokogásai között atyja sírhantjaira hullatá gyenge keblének már élte tizenhetedik tavaszán szép, — de elenyészett — reményiért folyó könnyeit.

Elhagyta később a patak malmot, Mohácsra vonult lakni, hol kézi munkájából édeglét.

Eljárt ő atyja, s elveszett jegyese sírjaihoz, mellyeknek keresztjeit virágokkal felfűzerezte, s imát repesének ajkai az elhunyt kedvesek csendes nyugalmai felett.

Sokszor olly szavakat rebege:

„Ti mélyen alusztok hideg sírjaitokban, hol a földi kinokat nélkülözitek; de én egy árva leány — kinek fejledező bimbóit tavasza pirosuló reggelén letörte az élet vihara — gyászba borulva fájdalommal érzem elveszteteket. Oh! Istenem nincs a földön olly veszteség, mint az én veszteségem!!.....

Ennyi veszély után
A parthoz juthaték!

E gyászos napok után egy évre három férfiú tért be Julcsához, a kik közül csak Lantos Gusztáv nevét említjük meg, ki Julcsát rövid időn oltárhoz vezette. — Ujra egy év telt el a seb Julcsa szívet már nem annyira verzé, ő már ekkor anya volt; a sors vissza ringatá őt élvezett boldogsága folyamába.

Pisseleu Anna.

El e étoit la plus sages des belles
et la plus belle des sages.

Nők osztály része a sorsból az, hogy szerettettek és elfeledtetnek. Chateaubriant grófnő feláldozta a királynak erényét és bájait. Ferencz őt szerette, istenítette, imádtá; örök szerelmet, örök hűséget ígért neki. De jaj nektek nők, ha ollyféle ígéretekre építetek boldogságotokat! Előbb utóbb halálanság és hitszegésről fogtok panaszkodni.

Foix Francziska még mindig szerettetni hitte magát, midőn a király hűtlen szíve rég már másért vert Pisseleu Anna a király anyja udvari hölgye szép, okos szellemdus, de kevély ércszomjas, uralkodni és bosszuvágyó nő játszva mint egy Zefir csuszant be a virág kelyhébe a király kebelébe, s lassankint ura lón gondolatiinak és érzelmeinek.

Kegyed engem szeret, mondá ő a királynak, ki érzelegve hevert lábainál, s akarja hogy viszont szeressem. Szíve uram király meg van osztva köztem és egy más nő közt, ki — bocsánat ha nyíltan szóllok — nem méltó lábai porát csókolhatni. En kegyedet egészen osztatlanul akarom birni. Szabad tehát a választás közöttem és a között.

Itt elhallgatott és feleletre várt.

Tehát olly nehéz a választás uram király? folytatá. Lám, ha nekem kellene választani kegyed és egy egész világ közt, bizonyosan kegyedet választanám. És kegyed nem tudja magát elhatározni. Amaz igaz, kegyedért él, de én halok kegyedért. Amaz szereti kegyedet, mert egy korona ékíti kegyed fejét, én szeretem kegyedet, mert minden erény díszesíti, szeretem, mert vitéz is dicsőség koronázta hős' és mert lovagunk. És most kérdezzé saját szívet uram király, kettőnk közül mellyik szereti jobban?

Mindketten szerettek.

Amaz szeret mint sok ezer más ma egyet, holnap mást.

Hallgass tovább, Pisseleu Anna! talán öregnek, vagy rutnak tarthatod, de erényét ne becsnéred.

Uram, talán nevetésre akar ingerleni? Tudnék egy nevet mondani, melly arcza pirját halvány fejjérséggé változtatná.

Akarom most, hogy azon név most ajkaid közül előjőjön, mond a király, mélyen megindulva.

Bonnivet.

Ó az én vágyársam?

Fájdalom, hogy úgy van! Sok szerencsét kívánok admiráljához, ki szárazon is tud győzelmekeket aratni. Midőn őt kegyed utószor véletlenül meglátogatta, Bonnivet nála elrejtve volt.

Hol, hol?

Zöld lomb mögé... a kandallóban.

Pisseleu Anna, kegyed füllent!

Uram, ha vigaszul szolgál, azt mondom igaz!

— Nem, hiszem, többet hiszek kegyednek, mint bárkinek. Tudja, Triboulet is mondá nekem, hogy Bonnivet minden este nála volt. Oh én örült, ki a bohócznak nem hittem! Oh ég, tehát nincs e széles nagy világon egy hű nő!

A leghivebb sire, most lábainál hever...

Jer óh szívemhez, te fehér holló; boldog és gazdaggá teszek, szerelmedet szerelmemmel jutalmazom.

Még azon nap vett Chateaubriant grófnó a királytól egy levelet, és tartalma következtében a grófnó az udvart és várost huszonnégy óra alatt elhagyandó vala. A királyhoz akart jutni, de az órok gúnyosan taszíták vissza; irt neki, hogy ő ártatlan, s hogy Triboulet megvesztegetve vetélytársa által, csak rágalmat hazudott; a király levelét bontatlanul visszaküldé.

Foix Francziska, menthetlenül elveszve elhagyá Párist, és bú által megtörve tért vissza Chateaubriantba, a Bretagneba, férjéhez.

Nyolcz nappal később már összeesküdt Pisseleu Anna királyi szerelmese parancsára Brossei Jánossal, Brosse René fiával, (ki egyik főrésze a bourboni Connetable elleni fölkelőknek) a pavai ütközetben, Frankhon ellenei között elesett. Brosse János ki nevét a királyi szerénytelenségnek fedköpenyül adá, visszanyeré családja elkobzott jószágait, bretagnei kormányzóvá neveztetett, elnyervén Etampes grófságát is, mellyet a király hercegi rangra emelt.

Az étampesi hercegnő, most már hivatalos szeretője ő felségének lassankint több palotákat nyert ajándokul Párisban, kastélyokat falun, és birtokai mihamar igen terjedelmesek lőnek. Egyike ezen palotáknak feküdt a Git-le-Coeur ut végén, hol egy szeglet képződik Hunepoit uttal. Ezen kis kastély, melly egy nagyobb volt összeköttetésben, mellyet t. i. a hercegnő a Hironnelle utczában birt, 50,000 Rosenobleba került. A frescoképek, így ir Foix, a festmények, szönyegek, szobrok (különösen I. Ferenczé) a gyengéd jelképek, és a képzetdús czelzatok, szóval minden e palotában a neki szentelt élvezeteket hirdette. A salle de joie (örömekei termében) látott az ember égő sziveket egy Alpha és Omega között, a Salle de bain (fürdő teremben) a pogány Jupitert, mint öleli meg a szép Jót fekete felhőkbe burkolózva. Ezen frescoképek egyikét Rossi Rosso, a másikat Primaticcio készítette. Mondják, hogy e termet a becses vénnői művek Cellini Beneventótól és szobrok Gonjon Jánostól művészet Csarnokává emelték légyen.

Kevés kéjhölgyek vannak, kik olly nagy olly korlátlan hatalommal bírtak volna, mint Etampes hercegnő. Az egész udvar lábainál hevert. A kor minden művésze megéneklé bájai fényét. S. Marthe Károly és Marot Kelemen naponkint új dalokat szőtek homlokára, és Clouet János a művészet e hő pártolóját Juno, Minerva és Venusznak festette.

Befolyása hatalma, korlátlan volt. Sanguin Aimé anya részről nagybátyja Fleuri-sur-Loire-i apát lón, később orleansi püspök, végre hibornok és toulousei érsek. Három fivére Károly, Ferencz és Vilmos a condomi, amiensi, és pamiersi püspökszékeket nyérékel.

Hány közülünk ohajtana egy illy nővért!

Chateaubriant grófnó kimulása

(1537.)

Mig az elbizakodott Etampes hercegnő óriási léptekkel haladott szerencsében elő, az alatt a szerencsétlen Chateaubriant grófnó óránkint mélyebben lesüllyedt nyomorának meredek örvényébe.

Mélyen sértett férje keble gyötrelméül, hogy őt megbüntesse, egy borzasztó kinszert talált fel. Alig tért a grófnó haza, azonnal egy feketére szőnyegezett terembe zárta, mellyet éjnaponta csak egy gyér fénytadó lámpa világított. Az ablakok olly erősen befedvék, hogy soha egy nap-sugár sem találhat utat azokon keresztül. Csupa szalmából készített fekhelye fölött függött csabítója arczképe mellett férjéé is, midkettő olly jól találva, mintha csak megszólalni akarnának. Ez arczok, mellyek örökké inték egy elkövetett bűnért mellyet most szána, ez arczok, kinszobak minden más kinpadnál, gyöttrék lelkiismeretét, kinszak képezeleteit, és tüzes nyárskint fúródtak lelkébe. Szelleme e képeknek még életet és szollástehetséget kölcsönöztek. A király arcza mintegy gúnyosan így szólla untalan hozzá: „Dőre becsületfeledett nő, hívéd hogy szeretlek, csak hazudtam neked a szerelmed, hogy érzéki ingereimet kielégítem; most, miután kéjvágyam meghűlt, utállak, gyűlöllek. Szembenem most becsületen utálatot gerjesztő vagy.” Férje képe pedig egész nyájassággal látszott őt illy formán megszólítani: „Szegény megcsalt asszony, ő téged megbecstelenített, meggyalázott, s én még is szeretlek és megbocsátok. De te egy eltévedt angyal vagy, bűnhődés által ismét kitisztulsz gyalázatod szennyéből, és felemelkedsz az érényre. Szenvedj szánalom által, töröld le könnyek által büneid szennyét, érényed fényére tapadt foltot!

De néha ez másképp volt. Ugyan azon arcz, melly ő reá nyájasan mosolygott, egyszerre reá mordult, ugyan azon arcz, melly ő reá gúnyosan morgott, egyszerre mosolyával lepte meg.

Engedj meg bájos nő, mondá a király arcza, csak rágalmaztak előttem, én keservet okoztam neked, eltaszítottalak magamtól, engedj meg!

S ekkor dobogott keble, mert ez a régi mosoly volt, és a régi tekintet, melynek bája őt újra elragadta, és elcsábította. És ekkor tekintete a férje arczára esett, annak tekintete őt egyszerre leverte.

Hűtlen asszony, mondá az dörgő hangon, utállak, gyűlöllek, mert kinod hamis, és csak hazudod a szánalmat.... Te szereted őt, mint elébb, őt, ki téged megcsalt, meggyalázott, megbecstelenített.

Es újra feléledt benne a bűnbánat, térdeire hullott, és kezeit törve kért férjétől engedelmet.

Laval-Montmorency János könnytel szemekkel szólla hozzá, mondván veled őseid nevét is bémoskoltam, a hűség esküjét törtem meg, midőn elcsábítottalak; de bocsánat! Téged pedig, érényem rablója, becsületed megfertőzője, mondá dühtelt arczkifejezéssel, téged, király Frankhonban, átkozlak.

Ezen szünetlen vétek és bűnbánás közötti harc életerejét felemészte. A grófnó, csak kevéssel ezelőtt még egyike a legbájlóbb hölgyeknek Frankhonban most már csak ijesztő csontváz volt.

Hatszor ujult meg már a hold, és ő még mindig ez únt borzadályteljes börtönében ült. Egy az ajtón volt nyílás az, mellyen regenkint ad neki egy beburkolt férfi edelét melly kenyér, bor és gyümölcsből állott. — Soha egy kérdésére sem kapott választ.

Ejen át a legborzasztóbb álmak gyöttrék, a festmények ekkor szegelyeikből kiléptek: a király őt átkarolni akarta, férje pedig meggyilkolni; ő kiálta, felebrült és nem tudott isnét elaludni, mert e képek az álmat tőle, mint furiák üzék el. Egy este (Október 16.) elgyengülve dőlt le fekhelyére, és éppen elszunynyadott, midőn börtöne ajtaja megnyílt, és egy vörös köpenybe burkolt s fekete álarcczal fedett férfi lépett be hozzá, és fekhelye előtt állt.

Foix Francziska mondá ez mogorva hangon, és költögeté szanyadásából. Ébredj, ébredj.

A grófnó melléből e rejtélyes jelenésre egy sikoltás szökcent ki.

Kicsoda ez, rebegé, mit akar?

Személyem ismeretére szükséged nincs, de szándokomat azonnal megtudandod. És azon perczen még három egyén, szintén beburkolva, lépett a börtönbe.

Foix Francziska, szóll a beburkolt férfin, kérjél istentől bűnbocsánatot.

Imádkozni és ép most?

Halálad órája ütött!

Tehát megölni akartok? Gyilkosok, gyilkosok! kiálta kétségbeesett hangon, s felerőködött helyéből, megölni akarnak. Segelem! segelem!

Egy árva lélek sem jött.

Az ismeretlen férfi embereinek jelt adott, és eltűnt. Kettő közülök megragadá a grófnót, és megkötözé, a harmadik ereit metszé meg.

A grófnó, ki eleinte oroszláni dühvel védetta magát, utóbb összerogyott. Lassankint kifogyott erejéből... elvérzett.

Másnap az ismeretlen alak a testet véreben látá uszni. Ujjáról azon gyűrűt huzta le, mellyet egykor a királytól vón ajándokul.

Nem sokára az a hir terjengett, hogy Chateaubriant gróf megtudván Foix Francziska kegyelem nyeresét a királytól, és párisbai visszaidézését, hogy egy újabb meggyalázásnak elejét vegye, nejét megölette.

A grófnó a Maturinok egyházába temettetett el Chateaubriantban. Férje pompás emléket állított, mellyen arczképe és Marot Kelemen által irt sírvers volt látható.

A gyűrűt a királynak visszaküldte, mellyet ez még ezen nap kéjhölgyének Etampes hercegnőnek ajándékozott.

Művészbüszkeség.

(1540.)

A Git-le-coenri úton létezett Etampes hercegnő fényes palotája, ki itt a művészet és élvezetnek élt.

A gazdagon ékített termek egyikében ült első Ferencz szerelmese a dagadozó keleti párnákon.

Az órára tekintett, mutatója a tizediket jelelé.

— Nem sokára itt kell lennie, monda magában. Oh istenem! minő sebesen ver keblem. Oh bár már itt volna, ő, kinek egész Frankhon hódol, kinek a művészet az örökzöld borostyánt fonja; kinek a világ csodálkozással adózik. Oh ha tudná, mennyire tisztetem, szeretem, nem nézne le reám olly büszkén, szánakozást érezne azon szegény iránt, ki titkolt hévben sorvad. Elvtelt keblem dobog, midőn hallom azon nevet, melly fényével a földet betölti. Ó tőle szeretettni, isteni élvezet!

Lépteket hallott az előteremben.

Jó, mondá, ébren légy lelkem!

Egy szép magas férfi, fényesre simított fűrtös hajjal melly a test hátulsó részére folyt le, lépett a terembe. Sötét haj fodé a barna arczot. Eles vágatú arczéle fekete szemek fénye azonnal elárulák az olaszt, büszke homloka, nemes magaviselete a művészt. Szerényen állott meg az ajtó küszöbnél s meghajtotta magát.

Hozta isten Benevenuto mester szólla Pisseleu Anna, látható örömmézzel.

Üdvözlöm kegyedet hercegnő felele Cellini hidegen és komolyan.

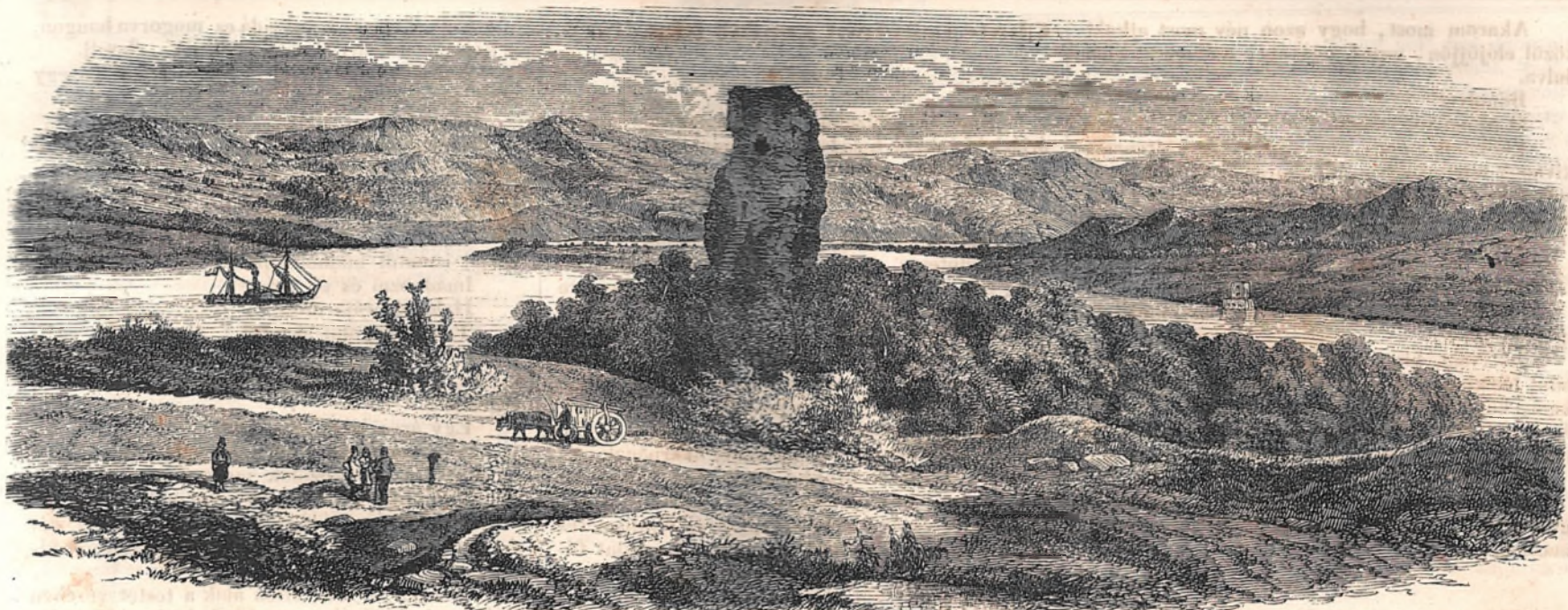
Hivattam önt, hogy ő folsége számára egy serleget készítsen.

Megtisztelve érzem magam, magas rendelkezése által. Mikorra legyen kész a serleg?

September 12kén esik a király születésnapja, addig leend ideje a munkát bevégezni.

Már holnap hozzá fogok. Ajánlom magamat.

Már ismét elakar menni, kérem önt maradjon. Még némelly mondani valóm van...

VII. Szever r. cs. által épített torony romai, és Trajan hidja maradványai.

Oláh öltözet (nők).

Szolljon magas úrnóm,
mivel lehetek még szolgálata-
rára?

Egy feszületet készítettem
nekem. Valóban csodál-
tam vésőjének mesterfo-
gásait, remekmű, szép
és nagy mint minden, mit
ön teremt. Kérjen érte
annyit mennyit akar!

Az arany és munka ára
24 rosenobles.

Művészetét igen olcsón
pazarolja... én kétszer
annyit adek.

Hatöbbet ad asszonyom
mint érdemlek, bosszan-
kodást szerez.

Őn nem becsüli a pénzt,
azért adja azt vissza, de
én jobban akarom jutal-
mazni. Látja e gyűrűt, a
király ajándékozott meg
vele. Kérem önt művész
úr, fogadja el és hordja
tiszteletem emlékéül.

Illy kegyre érdemtelen
vagyok, azért tartsa meg
gyűrűjét asszonyom.

Én megtisztelve érzem
magam, ha e gyűrűt ön vi-

Oláh öltözet (férfiak).

Pusztaság.

Sáska vándorlás.

seli. Kérem művész úr, ne vesse olly gúnynyal vissza gyűrűmet.

Megfogá kezét és a Nostradamus adta gyűrűt ujjára huzá.

Jöjjön Benvenuto, üljön mellém mondá a hercegnő, és gyöngéden huzá a pamlagra. Valamennyi művészek közt, kik a frankhoni udvarban tartózkodnak, egyet sem becsülök annyira, mint önt. Cellini! ön a legnagyobb mester, és korának legnagyobb embere.

Hidegen és érzéketlenül mint szobor ült Cellini az éltől lángoló nő oldalán.

Enyeleg asszonyom, mert vannak nagyobb dicséretére méltó művészek.

A valódi művész szerény: kisebbnek tartja magát a valóságnál. Az erény nekem mindenkor tetszett, azért becsülöm, azért szeretem önt. Hallja Cellini Etampes hgnő....

Szereti a királyt, mondá metsző hidegséggel a művész.

Nem, téged szeret ő.

En szegény művész, ő pedig gazdag fejedlem....

Milly kicsinyek és semmik hozzád képest a föld fejedelmei te nagy ember. Ma haljon meg egy király... ki sem gyászolja őt, ki sem sír, mert már holnap más ül helyén a fényes trónon. De ha egy Cellini hal meg, az egész világ sajnálja, gyászolja, mert száz év múlva nem születik ismét egy uj... Lábaimnál a fejedelmek

egész serge csúszik, de én gyűlölöm e hizelgő népet. Te pedig kemény, büszke férfiú vagy, te soha nem hizelegetél nekem, azért is tisztellek, szeretlek téged. A királyról, hatalmam és dicsős-

atyját, mint szolgálód neked szolgálni, veled élni, veled halni akarok. .. És gondolkodva tekintesz a földre. Miről gondolkodsz Benvenuto.

Benvenuto most fölébredt mély elgondolkodásából.

Ég!

Mi érte magas asszonyom?

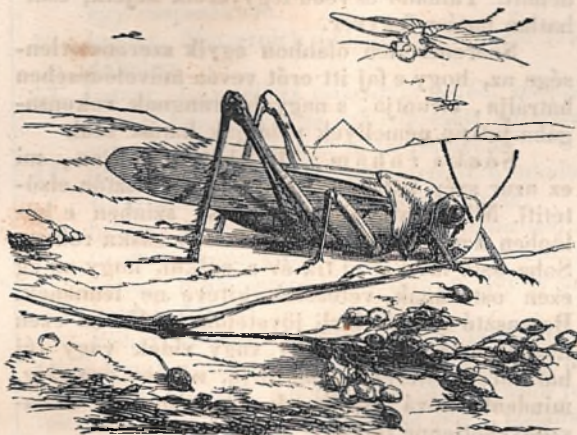
Cellini! önnek köszive van... vak a szeme, siket füle irántam. Ön egy hideg márványszobor. Menjen ön!

Ha parancsol velem. Egy nehéz követ emelint le keblemről. Isten kegyeddel asszonyom, hercegnóm.

Cellini elsietett, Etampes hercegnő mind két kezével boritá el tüzes arcát, és hevesen kezdett sírni.

En őt szeretem, és ő, ő gyűlöl, utál engem. És talán nincs igazja. Ő diszkoszoruzta művész, és én, én egy lealacsonyított ágyasa egy királynak.

Ajultan rogyott most a földre.

Egyipti sáska.

ségemről lemondok, neked éltemet neked szerelemmet áldozom. Elhagyom inkább e birodalmat, és követlek a világ messze határáig: fáradalmait, gondjaidat osztani ohajtom, szeretni akarlak mint hős a hirt, ápollak, mint leány

Még azon nap elhagyá Cellini Benvenuto a frank fővárost, és olaszthonba tért.

Nyolczad napra a király, ki akkor Chambord kastélyban mulatott, egy szekrénykét kapott illy tartalmu levéllel:

A fejedelmi palota romai, Oláhhon hajdani székvárosa Tirgovisztban.

Sire!

E gyűrűt kéjhölgyétől nyertem ajándokul.
Tartsa meg őszinteségem jeléül.

Cellini Benvenuto.

A király az ablakhoz ment, s forró homlokát a hideg üvegtáblához nyomá. Sokaig látszott gondolkodni, mit tegyen. Végre kezébe vévén a gyűrűt, gyemántával következő szavakat írta az üvegre

Souvent femme se varie

Mal habile qui s'y fie, az az: Gyakran változik a nő, ki benne bizik, ügyetlen fő. — És még most is, háromszáz év lefolyta után, mutatják az utazónak, ki a chanbordi kastélyt meglátogatja, ez első Ferencz által írt verset.

Román népfaj.

Europa egy nem megvetendő részén egy népfaj honol, mely összesen majd a kilencz milliónyi számot üti meg. Ez a román nép. E nép több tekintetben megérdemli figyelmünket. Politikai tekintetben megérdemli a lengyel sorsát osztja, vagy osztandja.

Ez oláh faj állítólag azon római katonáktól származik, kik k. sz. u. az első században Decibal dákus fejedelem birodalmát feldúlták.

A „Szeverin torony“ nevet viseli azon torony, melyet hetedik Szeverins császár állíttatott, hol a Tráján által vezetett római sereg a Dunán átkeltek kivívni azon győzelmet, mellynek elveszhetlen emléke maig ékesíti Romát.

Közel e hid maradványihoz, melly annyi dicsőtettre vezetendett vala, láthatni a romai töltés nyomait, mellyek 2000 év lefolyta után is emlékünke hozza azon népet, mellyet a szent kereszt vigasztalt meg meghódolása bujában.

Egy sivatag. E sivatag azon ut, mellyen a negyedik századtól a tizenhetedikig minden vándorló nép végig haladott, s ha egy európai népcsatának bekövetkezni kell, e hely leend a csatater. Egy hely ez itt, mellyről mondhatni hogy földtenger, egy puszták oceánja, egy hely, hol a földművelési szorgalom és természetnyek tömege sohasem fog az ágyuk sebes menetének s még keveseb a golyók száltának gátot vetni.

Ezen utat követte minden hódító nagy népfaj. — Ezen haladtak előre Attila, Gingis-Kan, Tamerlan, Bajazet, IV. Mohamed, Szuvaroff.

A hódítás e határnélküli pusztaságon mindenkor keletről nyugot felé vala irányozva. És minden állomási hely halmok (sirhalmok) által van jelelve, mellyek aztán hun, vagy góth halom nevet veselnek. Ezek a chinai nagy faltól egész a Kárpátokig rendesen találhatók, mint emlékei a barbar vándorlásnak.

Valóban különös jellemző vonás európai politikánk szemességére, hogy ezen különös termékenységű földet paragon heverni engedni, míg annyi német, angol, francz család elválván százados ősi tűzhelyétől Texasba, Montevideo és Zeelandba költözködik; holott ezen áldott föld közönséges termékenységű évben huszonnégy magot hoz.

Talán isteni rendeltetés következtében vár egy napra, melly talán nem is messze van, midőn a szabadság és önkény megküzdenének, és egyik vagy másik karjaiba vetendi magát. S mintha nem várna más magot, mint a fegyvert, és nem más kövérítést epedő földjébe, mint ember vért.

Valamint sok mindennemű népfaj vándorlott e sivatagon végig, úgy bizonyára ellehet mondani, hogy mindenik itt hagyá e népfajban, melly most utóda, emléket s talán leginkább nyelvében. Az oláh nyelv, mint egy karaván serail, melly évek óta gyűjtetik együvé, csodálatos gyűjtemény sanscrit, arab, orosz, görög, német, török, latin dialektusokból összeállítva, hogy egy babel torony munkása nem volna olly zavarban az általános nyelvzavarban, ha beszélő társat keresne, mint azon oláh, ki minden itt találató szállás-módok képviselőivel értekezni akarna.

Látni e pusztában a nagy Rimniki csatahelyet, melly az orosz hadtörténetben a legje-

lesbek közé számíttatik, mellynek hőse Souwaroff.

Husz és néhány évvel később Souwaroff fia Rimniksky-Italnisky hasonlag tábornok, de kevésbé nevezetes Sándor cs. szolgálatában egzszer a Rimnik folyam előtt terem, s azon — mellyet különben könnyen átgazolhatni — postakocsin akar általjutni. Szerencsétlenségre az éppen megáradt egy zivatar és zápor által, melly itt különben is igen gyakori. Alig távozott el néhány órányira Bukarestből, már a folyam fenyegető nagysága lón Mindenki közbe veté magát, hogy az átkelést illy veszélyes perczen meg ne kísérené, de minden tanács, minden kérelem hasztalan. A parancs kiadatik, menni kell. És Souwaroff, megszokva lévén tekintélye, neve, honoszokási által minden utnehézségeket elhárítani, katonaságát a vízbe parancsolja. Az ár pedig embert, lovat kocsit egyiránt elragad. Maig is táplálja e baleset az olahban a régi előítéletet, hogy a büszke szittyát azért bünteté Istent, mert régi dicsőségét ő rablá el.

Czigányok. Ez elmés, kelleműs éber népfaj az utolsó Mongol dúlás előtt vétetett észre európai tájékaikon, s maig is mi sokszor megfutja fél Európát kalandos életével. Minduntalan telepedett meg egy kisebb tömeg, vagy csak csapat is, ha különös kedvező körülményeket látott, tapasztalt. A legműveltebb népek között található szoroskutatás után cigányokat, ezek között sokszor ollyakat, kik tekintélyes állomásra is emelkedtek; míg más része henye, vagy kalandor, zenész, majom huzcoló, tánczos, jósnok, gyermekáruoló s egyéb. Esztehetség mindenütt. Támadó és védő fegyverek nejeik, csaltatlan hatású fegyver.

Szerencsétlen oláh hon egyik szerencsétlensége az, hogy e fajt itt erővel vevén művelődésében hátrálja, elrontja, s nagyobb rangnak rokonságába jutván némelylek példájuk hatást szül.

Sáska roham. Mi lehet az valljon, mi ez azur szép láthatárt egyszerre borzasztón első-tétíti. Mi mutatkozik olly gyász színben e különben derült égen? S ime az egy sáska roham. Soha sem mulhat el tiz év a nélkül, hogy az ég ezen ostorának vetéseink kitevé ne lennének. Borzasztó ordítás hirli jövetelüket. És ha ezen irtózatot lárma őket egy vagy vidék vagy táj határáról eltérésre nem bírja, néhány óra elég, mindent, hová leszállanak, megrongálni, és haszonvehetlenné tenni.

Ezen, tájékunkon szemlélhető kis sáskanak nagyságát kétszer meghaladó torz fészke Belázsia és Afrika közepe. Ha egy határt fölemesztett, másba költözik. Minden biblia fordítások, és más régi történetési adatok nyomán olly természetű és ösztönű állat, hogy csak bizonyos tartományokban, és bizonyos szélességi fok alatt jelen meg. Így például ritka eset, hogy megjelenése nyugoton kárt okozna. Csak az epemirigy (cholera) időszaka alatt vettek észre sáskákat a Balt tenger, és Viszla partján. Azt vették észre, hogy hosszú szárnyaikon keresztül nézve héber betűket lehet szemlélni. Ez észrevétel, mellyről az oroszok csak borzadálylyal szólnak, alkalmasint csak a zsidó mondákban előforduló sáskákat közönségtől veszi eredetét.

Ez irtózatot kegyetlen állatok, megérkezvén Oláh földre, mint közijedés és borzalom tárgyai, olly mennyiségben vándorolnak, hogy ott, hol elfáradván egymásba kapaszkodva a földtől másfél láb magas tömeget képeznek. A legnagyobb fák meghajlanak, megtörnek terhük alatt mielőlt falékonyaságuk első harapása előtt lekopaszkodtak volna azok. Illy nagy tömeg sáska közt többször találtak rózsaszín rigót, egy Európában igen igen ritka madár, melly csak velük jelenik meg. Ijesztő sokaságuk közt is hangcsál ez, s éjszakánként halálos harcot küzd velök. Gyakran tojásaikat is lerakják a pusztákban, és a tojásból kibúvások percében is alig van valamely győztes szer irtásukra. Majd egy óra járásnyi szélességű folyamok nem voltak sokszor elegendők arra, hogy ezen csak mászó férgeket feltartóztassák. Egymásba aggaszkodva hosszú tömeget képezve, minthogy még szárnyaik nem

voltak, találtak módot általkelni a tulpartra, midőn az inneni részt elpusztították. Mintegy ujjal mutatott titkos jegy ez, hogy emberi hatalom isten akaratának ellenállni nem képes, midőn a büntetést kiszabta. A sáskák és a földindulás az, melly istenostorakint látogatja leginkább az Oláhokat.

Tergoviszt. Valamint a közözon után a vizen uszott Noe bárkája e vizek leszikkadása után Arrarat hegyén állapotott meg, és valamint, a bekövetkezendő népvándorlás első folyamán valami titkos hatalom a nyugatot jelelte ki, éppen úgy Tergoviszt, sok ideig Moldva-Oláhonnak fővárosa, ma pedig rom, lón a pont, mellyen mintegy politikai társulatba szövetkezett Traján utódai a romaiak, Deczebalé a dákok, Attilaé a hunok, Szarmaták és Gothok, éjszakról jövén megállapodtak, képezvén itt, mint az említett bárkában, egy ildomos vegyületet és fokozatot az egymást követő fajkból, hol aztán még egy mulandó buborékot képeznek, képviselvén az emberi reményt a nyolcz utolsó században.

Tirgoviszt sok ideig, mint fő egyszersmind székvárosul szolgált a rumun fejedelmeknek, közülök egyik Nero vadságu, és Sardanapalilag kéjelgő, beakarván egy nap bizonyítani kettős eredetét, u. m. asiait és romaikat, számos lakomatárs jelenlétében lakmározás közben a palotát, mellyben székelte a négy sarkon meggyújtani rendelte, hamuvá égetvén magát mindnyájukkal.

Tirgoviszt volt Voltaire szerint azon város, hol XII. Károly svéd király Benderben szenvedett hosszas veszteglése után elhatározta magát, az álarczot letenni, és mint harczvágy teljes ifju fejedelem fellépni. Midőn Tirgovisztben volt, mond a halhatlan történetész, egy körbe gyűjté kíséretét a király, és utasítá őket, mikép személyéről mit sem aggódván, a lehető leggyorsabban siessenek utánna. Ő utnak indult Stralsund felé Pomeraniába egyedül, egy 300 mért föld hosszú utra.

During volt ezen egyetlen, kit magával elvitt, hátra hagyván minden egyéb kíséretét félelemben, szomorúságban és aggodalomban. Fejére fekete vendég hajtat, aranyhímzetű kalapot, testére szürke öltönyt és kék köpényt vón könnyebb menekülhetés végett s német tiszt nevet s állást vévén től, utnak indult lóháton társával.

A moldva-olah fejedelem testvére Ghyka Mihál birtokában lenni mondatik most is a nagy és erős kard, melly Tirgovisztben találatott, ezen fölírás olvasható rajta: Carolus XII. Suecorum Rex.

Belzebub Naptára.

1848 évi szép tavaszi nap derült föl, én pedig úban áldott magyarhonunk sik terein. Fényes sugarakat lövelt a nap reám, az ég derült, kék volt, jelképe fölébredt hazánknak; csak itt ott kezdenek némelly sötétbarna fellegek föl-emelkedni, mintaképül szabadságunk elnyomóinak, mellyeket a mindig kaján szándéku fúriák fúnak össze édes nyájas mosolyu Apollónk útjába, de mellyeket ő átható égető fényével hatalmasan elűzött, és mosolygott kétségbecsett küzdelmeikre.

Dél lón, egy árnyvető magas lombos test alá heveredtem. Minthogy az éhség rajtam zsarnoki hatalmát gyakorolni kezdé, fegyvert ránték zsebemből e mindeneknél hatalmas ellenség ellen, és olly harcot kezdék ellene küzdeni, — mint ellensége minden zsarnokságnak — hogy mihamar tágulnia kelle. A harcz végeztével véletlen a burokra, mellybe töltéseim takarvák, egy tekintetvet vettem, és három lapot pillanték meg ugyan azon egy folyóiratból. Az első 1847 Novemberről, a másik Marcius 15ről, a harmadik a legutolsó napokról szólt. De minő különös e három lap között.

Küzdelem mind háromban volt ugyan, de a pártok, mellyek egymás ellen küzdenek, mind irányukra, mind tömegekre — mennyire azt az egy vagy más pártnak gúnyos, elbizott, vagy

ismét elnyomottlekedési vagy igazságszerető irmodorából kivenni lehet, igen igen különböztek. Az elsőben csupa szolgaság, csupa érdek nélküli tárgyak. Majd valami fejdelem ünneplés fogadtatásáról cikkek voltak a bevezetés, majd ismét egy uralkodó ház ivadékanak a házassági engedély megtagadása forgott kérdésben, és végül elszámoltattak mind azok, kik titkos megbízatásukban híven eljárak. Ehez most a marciusi szám oly ellentétet képezett, mint jogelvezet és szolgaság. Mondhatom, bár mindezt saját magam is leéltem, ajuldozni kezdék. Irigyletem ez ujságírónak ritka fogékonyságát, mint bir szolgaisága egyik partjáról a szabadelműségnek túlpártjára oly vakmerőn ugrani, tekintetbe nem vévén ezen örvény veszélyét. Vagy azt kelle következtetnem, hogy e rövid közió alatt oly elemek kezdtek uralmuk sátorát fölútni, melyek leginkább az egyenetlenség mélységeit tölték be a magas hegyekről lehordott anyagokkal.

De most egyszerre rossz előérzet lepett meg, midőn az utolsó számban oly cikket pillanték meg, minőt marcius 15ke óta megvallom láni nem ohajtók a journalistika szabad mezején. Undorral vetém el a lapot, és ismét égnek emelém szememet. És úgy látszott, hogy azon fellegek, mellyeket elebb láték, csakugyan erőt akarnak venni a sugarakon. Lassankint, mélyebben és mélyebben melázván, martaléka levék egy kurta ételutáni álomnak. Még álomban is ingerült volt kedélyem, és szellemszemem sok zavarost és borzasztót látanak. Egyszerre a föld nyílt meg, és belőle azon szellem lépett elő, melly 1825 éppen mint mondják Posonban föltűnt, és egy nagy éjjel egybegyűlt társaságot rémíteni kezdett, de mellyet, miután már ez többször mutatkozott, megismervén, már most álomban is nevetnek az emberek.

Fekete aranyos kalapját szellőztetvén s baklábával egyet kaparítván engen illynemű társalgásba vonzott.

Magyar ifju! Nem ismeretlenek előttem gondolataid reményeid és ohajtásaid. Részt veszek szenvedéseden, és a föld rideg gyomrából kiemelkedtem, hogy megintselek, és megmondjam, hogy őrizkedjél, szemes légy, mert elkárhozott állapotom még meg nem szünnvén, scregemmel szünetlen működöm fájod ellen. Nem azért ugyan, mintha te vétettél volna, hanem azért, mert földalatti uralmam csak egy veszett kárhoztatás lévén csak addig tarthat, míg ti fölünk félték. S azon percztől, ha minket legyőztök uralmunk végét elérte. E titkok hitfeleim közül csak néhányan tudják, a többi vakon hódol.

Tárgulj tőlem, utálatos, sánta ördög, szakítám félbe a szellemet, mi gondod reményeimre, vágyaimra. Tréfaid elérték végüket, és te ép oly kudarcot vallottál, mint több e földön járó czimboráid.

„Csendesedj nemes ifju! (válaszola a sánta szellem, egy még finomabb diplomata arczzal, mint elebb a nélkül, hogy durva beszédemen megindult volna) bosszankodásodat nem veszem rossz néven, mert te még érzelő ifju, én pedig vén diplomata vagyok, s így honod jövődjét jóformán megítélhetném, ha még ezen kívül ördög is nem volnék, kinek a jövő csak ugy nyitva áll, mint a ma.

Nos mit mondasz vagy mondatsz hazám jövődje ellen? Hazám jövője szép leend, azt magának az ördögnek is meg kell engedni.

Minden bizonnyal az ördög számára, mert pártja ezután folytan találand ürügyöt fondorkodhatni. És mingyárt megítélendő ténmagad, ha jó jósló vagy-e? Mutatok egy lapot az 1850 évi naptárból, melly éppen most hagyá el a pokol sajtóját.

Öltönye zsebébe nyult most, és egy nyomott lapot vont elő, mellyen következót lehet olvasni: Politikai naptár 1850. Január hó.

1. Január. A korral karöltve járó szelidség és emberiség elvénél fogva általános hünbocsánat minden Metternich ellen vétett politikai vétkesnek.

2. Január. Egy nemzeti-szin-szalaggyáros nyilatkozik, miszerint ezutánni fizetéseit fel-

függesztette alávaló és alaptalan rágalom következtében.

3. Január. Egy nagy közönségű vezérlap kijelenti, miszerint ezután hetenkint kétszer mint melléklap jelenend meg érzelő olvasók számára.

4. Január. Három lapszerkesztő minden félreértések kikerülése végett egy orvosi bizonyítványt ad ki arról, hogy 1848 évi Marcius, Aprilis, Majus és Junius havakban tökéletes elmezavarodásban szenvedtek légyen.

5. Január. A Bakonyban egy vad-tolvaj agyonlövetik.

6. Január. Egy főispán jelenti, miszerint czimét ezután fenségesre változtatta.

7. Január. Az állatkínzás eltörlésére alakult társulatok sürgető kérelmére vasutak elég számban és irányban lévén, a lovak tehervontásrai alkalmazása eltöltatik, miután kitűnt, hogy ezen minőségben kinezatnak leginkább.

8. Január. Minden sértések eltávolítása tekintetből a „Camarilla“ szó használata megszüntetetik. Önkény, szolgaság, kétszínűség szavak minden szótárból kizüröltetnek; kivévén ez utóbbit, mellyet kelmékre mégis használni lehet.

9. Január. A debreczeni vár erősítés foly tovább is.

10. Január. Egy elragadtatásig szónoklót az üres Rákosról befognak, mert a világba beszélt.

11. Január. Pedig egy tudóst zárnak el, mert az amerikában létező népfölségről beszélt egy csapszékben.

12. Január. Metternich miniszterelnök leend Hódoliában.

13. Január. Egy lelkes csizmadia segéd, miután egész nap vivott az önkénytesek sorában, este pénzügyteményt kezd rendezni.

14. Január. Közönségesen elismertetik a minden litterátort érdeklő három éves fogság.

15. Január. E nap a nemzet gyűlés határozatba teszi hogy minden megyei épületen haládatosság örök emlékéül álljon e két arany betű J. M. O.

Ekkor látam tulajdon nevemet is fényleni, s bár annak jövődjé nagysága még az ördög által is biztosított, még is oly szorongásba juték, hogy kézzel lábbal kapálva nagy izzadtan fölébredék.

Felémelve málhámat tovább indulék a töltésen, még mindég tépelődvén az alvilág szellemével, midőn egy más utassal találkoztam, ki oly nyájasan kezdé társalogni, hogy egész álmodmat bizalmasan elbeszéltem.

Elsőben neki igen tetszeni látszott az egész, de vége felé összehuzá szemöldeit, és metsző kemény hangon illynemű szónoklatot kezdett:

Jó útítársam! A mit itt nekem elbeszélte, nem csupa álom. Az ördög, mint emlité, nem csupa kísértet, és midőn álomban látta, aligha eszébe nem jutott, hogy ugyan azon ördögtől sok hazafi ébrenlétében sem tud menekülni. És tudja-e ki ezen sántán, és hol lakik? Más hol édes utharatom bizonyosan nem, mint éppen a magyar hazában. És más sem, mint phariseusi szellem és hanyagság. E szellem ígér mindent. De másképp előszóval, másképp gondolattal. És miután minden tény gondolat szüleménye ez mint teremto erő erősb is. Ha tehát a gondolkodás őszinteségét feltennünk nem lehet, őrizkedjünk, mert a visszahatas bizonyosan megtermi gyümölcseit. Nagy a sántán dicsősége, hs azt egyszer kivivhatja.

Egy tál sült gesztenye.

(Legujabb s ennél fogva legdivatosb modorban készült valami, miben ugy szólva semmi sincs. Készült — mondva.)

(Vége)

Fogd meg őket — válaszolám — nehogy addig még megláthatnám őket, a víz alá bujjanak.

És még azt kimondám jövődölésem telyesült, mert keresésemnek nem sikerült a vitzeket többé a vizen felül lathatni.

Nem tagadom, hogy valami fényesség volt a papiron, de ez nem volt egyéb mint az ártatlan — cancely porzó.

A kör szétoszlék.

Hon vagyok.

Magamat egészen az édes melancholiának engedém át.

Ajtómon kopogás; percz mulva egy cifrán öltözött vászon cseléd állott előttem.

Kezében sokat mutató valamit tartván.

Nagyságos asszonyom tisztelteti a téns urfít (tán, szülemet? igazítam ki) s egy tál sült gesztenyét küld.

A cseléd távozzék.

A drága szövetü selyemkendőt kibontám, a két egymásra borított finom porcelán tányért, s a felsőt leemelve az alsórol, legkisebb megütkezés nélkül tapasztalám, hogy a tányéron egy gesztenyesincs.

Nem mind arany a mi fénylik.

Ezen egész semmiből, tiszta tanúságot lehet vonni, sok lényre. — Találd ki

E—n.

Napi események.

Ha az országban keringő, és egymással oly igen ellenkező híreket egybevetjük, méltán kétségbe esünk a felett, hogy meg kell mondani, melly k hir az igazi, és hiteles. Mindegyik tudósító azt állítja, hogy csak hiteles tudósító, és mégis csak ott vagyunk a sok örömhír után, hoi voltunk. Pedig ha annyi hadifogoly volna már, mennyit a lapokban már olvasni szerencsénk volt, tartani alig győzné táborunk, szomszéd városok vagy községek. De erről még egy panaszos szó sem emeltetett. No de legalább csüggedésünk halasztatik é által mindig későbbre, míg szépen élesztett reményeink vagy teljesülnek, vagy nem teljesülvén egyszer majd csak felebredünk saját szerü bámulásunkból.

A költészet, az az a szép gondolatokat ildomos modorban előállító isteni művészet ifjuvá varázslott honunkban már talán kellően kiképezve lévén, most a test állásának művészi tartása és forgatása következik. Ezt, mint minden eddig tapasztalt hatásokból tudni, a szem helyes forgatása vezérli leginkább, azért — hogy ez alaposan betanulassék — először is farkas szemet kell nézni; hogy így egy helyben tudván sokáig tartani a szemet, forgatni lehessen ildomosan. Van hazánkban egy hely, hol ezt igen jól betanulják. Egyébíránt biztat a remény, hogy mást is teendének nem sokára. Kik?

K. Mézes kalácsoshoz bémenvén a „haza oltárára“ adományokat gyűjtő küldöttség, és felszólítván a jószívü de illyenekben még nem igen tapasztalt mestert, azon kérdést intézte a küldöttséghez: hány gyertyatartó vagy csillár van az illető „oltár“ körül, hogy annyi viasz gyertyával szolgálhasson.

P. Duna melletti városban a „Népelem“ szerint nagy állatgyűjtemény van össze szerkesztve. Megszemlélhető a városházában hetenkint kétszer. Látogatási idő. Mikor tanácsülés van. A középső kalitkában látható egy kalandor róka. E helyre jötte előtt, mondják, csapatvezér volt. Melleite egy félénk öszvér ül, csak kora teszi kitünővé, már invalidusnak lenni állitatik. — Következik utánua egy majon. Azt írják róla fodros szőrü. — Van még ott Chameleon, különös hűségű kutya, juhok és más ritka gyűjtemény darabok. Mutatja őket egy pár becsületes ember. Legkülönösb az, hogy ezen állatok, mint jó szereptanulók és házivá váltak senkit nyilván meg nem támadnak, de ajánltatik éjjenkint vagy magános utakon a velök netaláni érintkezés kerülése.

Még valami.

Egy sokat okoskodó nyárspolgártól az kérdezte, hogy vajjon B. volt főkörmányzó urat meglehetne-e választani követnek, igen megdöbbenve azt kérdezé, miért éppen ezt? Míg nagyobb bámulására azon választ nyerte: mivel a kérdéses úr legjobban megfelelne minden válasznak, visszatörles, replikázás duplikázásra, és legjobban fölvilágosítást adhatna a sajtóról, miután legjobban tudhatja, miként sajtoltak bennünket.

Mi az ember! okoskodék magában egy szunnyadozni kezdő bölc, semmi egyéb mint ingó nád, melyet a szél kénye szerint ingat ide s tova, és nem bír ellenállni, gyenge mint gyermek, kinek akarata nincs. Oh gyalázat! s ha éppen el nem talál aludni, talán kétségbe esett volna.

Aphorizmak.

Nincs a remény után az emberiségnek nagyobb jóltevője, mint a feledés s idő enyhítése,

mellyek vérző sebeinkre lassudan gyógyító hárttyát vonnak. Ennélfogva a sors csapásaival rendszerint úgy vagyunk, mint hideg inggel, melyet midőn magunkra veszünk, végig borzadunk, de nem sokára hozzámelegszünk vagy az melegszi hozzánk.

Számos embert tudok, ki nagy becsültetésben él a világban, s nehezen tudná mint a fehér elefánt Sziamban okát adni: miért tiszteltetik?

Ki tekozlásba s egészsége rontásába egyszer elmerült, többnyire olyan, mint ki nagy hegyről rugaskodott lefelé: meg nem tarthatja többé magát, míg le nem ér, vagy nyakát nem szegi.

Sok ember ugy van a becsülettel és tiszteltetéssel, hogy azt birni szeretné, érte lángol; de azon eszközökre, melyek arra vezetnek, tunya; éppen mint a macska, mely szereti a halat, rákot, vízi állatokat, de a víztől iszonyodik.

Majd minden ember tart, árulgat s vitat elveket. Némellyeknél ez hiúság másoknál finom mentegetések, hogy megállapodott gondolkozásból láttassanak valamit cselekedni, sokaknál észmutogatás vagy ellenkezés csiklanya, s csak igen keveseknél igaz meggyőződés.

A sajtó fölötti örködés.

21. Képtalány. (Ösztönző — Berzsenyitől).

Megfejtése a 20. szám alatti képtalánynak:

Magyarország reménydús, de kétes jövő kúszójában áll.